

Dosar nr. 2r-597/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Bulgac, A. Panov, I. Cotruță)

DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Cotenco împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Centru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 15 august 2013 Larisa Cotenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Centru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată (f.d. 3-4).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 11 ianuarie 2019, reclamanta Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira a solicitat încasarea în mod solidar de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru în beneficiul său a sumei în mărime de 64265,85 de lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat, a sumei în cuantum de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei în mărime de 53790,52 de lei, cu titlu de dobândă legală de întârziere, a sumei în mărime de 578392,20 de lei, cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată compuse din suma de 1800 de lei, cu titlu de cheltuieli privind efectuarea expertizei, suma de 400 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu informația eliberată de oficiul cadastral și suma de 126,70 de lei, cu titlu de alte cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de asistență juridică (f.d. 1-8, vol. II).

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Larisa Cotenco și a fost încasat în mod solidar de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru în beneficiul Larisei Cotenco prejudiciul

material cauzat în mărime de 64265,85 de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în mărime de 1800 de lei, cheltuielile pentru citare în mărime de 20,63 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în cuantum de 5000 de lei, în total suma în mărime de 71086, 78 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă. Totodată, a fost încasat în mod solidar de la Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1927,98 de lei (f.d. 97, 104-111, vol. II).

Nefiind de acord cu hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu, au contestat-o cu apel, la 03 mai 2019, 16 mai 2019 și 24 mai 2019 (f.d. 101-103, vol. II).

Prin încheierea din 19 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat apelantei Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 14336 de lei, apelantei Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei și apelantei Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei, în termen de 15 zile calendaristice, din momentul comunicării prezentei încheieri, prin intermediul biroului de monitorizare și relații publice al Curții de Apel Chișinău. Totodată, s-a explicat apelantelor că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererile de apel vor fi restituite (f.d. 117-120, vol. II).

La 06 august 2019 Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu a depus cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei (f.d. 130, 131-133, vol. II).

La 07 august 2019 Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira a depus cerere de apel motivată și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 138-145, 167-176, vol. II).

La 09 august 2019 Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru a depus cerere de apel motivată și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 134-137, vol. II).

Ulterior, prin cererea din 13 august 2019 Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru a solicitat anexarea la materialele cauzei a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei (f.d. 147, vol. II).

Prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 149-152, vol. II).

Prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost primite în procedură cererile de apel declarate de Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33,

reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 154, vol. II).

La 24 septembrie 2019 Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira a declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, care a fost completat suplimentar prin recursul din 11 octombrie 2019, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, scutirea apelantei de la plata taxei de stat în ordine de apel și acceptarea cererii de apel spre examinare și intentarea procedurii de apel.

În motivarea recursului, recurenta Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira a indicat că încheierea de restituire a cererii sale de apel i-a fost comunicată la 12 septembrie 2019.

Recurenta a invocat că instanța de apel i-a restituit cererea sa de apel, din motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă și anume: nu a depus apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Recurenta a menționat că concluzia instanței de apel contravine actelor și lucrărilor dosarului, iar soluția adoptată este neîntemeiată. Astfel, la 07 august 2019, ora 14⁵⁶ a înregistrat prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău cererea de apel suplimentară cu nr. de intrare 12100. Totodată, dat fiind faptul că instanța de apel a omis la etapa intentării procedurii de apel că apelanta are calitatea de consumator în coraport cu intimații și că urma din oficiu să fie scutită de la plata taxei de stat, la 07 august 2019, ora 14⁵⁷ a înregistrat prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău demersul privind scutirea de la plata taxei de stat cu nr. de intrare 12001.

Recurenta a specificat că prin răspunsul din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost constatat că într-adevăr la 07 august 2019 a fost depus apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, care au fost transmise contra semnătură grefierului judecătorului raportor. Însă, cererea privind scutirea de la plata taxei de stat nu a fost transmisă judecătorului raportor, respectiv s-a comis o greșeală care în consecință a servit ca temei de restituire a cererii de apel.

La 10 octombrie 2019 și respectiv 11 octombrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatelor Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru copia cererii de recurs și cererii de recurs suplimentar declarată de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 179, 183), însă intimatele Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă materialele cauzei, copia încheierii recurate din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la proces, la 03 septembrie 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 153), însă date confirmative despre recepționarea acesteia de către Larisa Cotenco și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, la 24 septembrie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 425 Cod de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, de a casa încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depusă de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din următoarele raționamente.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Instanța de recurs reține că, prin încheierea din 19 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru și Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat apelantei Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 14336 de lei, apelantei Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative sectorul Centru despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei și apelantei Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33, reprezentată de avocatul Tatiana Lepădatu despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1487 de lei, în termen de 15 zile calendaristice, din momentul comunicării prezentei încheieri, prin intermediul biroului de monitorizare și relații publice al Curții de Apel Chișinău. Totodată, s-a explicat apelantelor că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererile de apel vor fi restituite (f.d. 117-120, vol. II).

Iar, prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 149-152, vol. II).

La caz, instanța de recurs reiterează că, în conformitate cu art. 364 alin. (1) Code procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Din actele și lucrările cauzei rezultă cert că, la 07 august 2019 Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira a depus cerere de apel motivată și a solicitat scutirea sa de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, fapt ce se confirmă prin ștampila de intrare a corespondenței Curții de Apel Chișinău aplicată pe cererea de apel motivată și demersul privind scutirea de la plata taxei de stat a apelantei Larisa Cotenco (f.d. 138-145, 167-176, vol. II).

Circumstanțele în cauză sunt confirmate și prin răspunsul nr. 4-35/4-1777 din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 182, vol. II).

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Aceeași dispoziție, în esență, este statuată și în art. 4 al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că din conținutul încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu se identifică anumite concluzii a instanței de apel asupra cerinței apelantei Larisa Cotenco privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, cu toate că o astfel de solicitare a fost înaintată, odată cu depunerea apelului motivat (f.d. 138-145, 167-176, vol. II).

În asemenea circumstanțe, pornind de la faptul că Larisa Cotenco a depus în termen apelul motivat și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, iar faptul că instanța de apel nu a examinat această cerere, denotă o examinare superficială a cauzei la această etapă. Or, instanța de apel avea obligația de a se expune asupra temeiniciei sau netemeiniciei solicitării Larisei Cotenco de a fi scutită de la plata taxei de stat prin prisma normelor de drept pertinente speței.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile CEDO și jurisprudenței CtEDO.

În speță, Colegiul precizează că apelanta Larisa Cotenco a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând că instanța de apel a omis la etapa intentării procedurii de apel că are calitate de consumator și că este scutită prin efectul legii de taxa de stat, însă instanța de apel nu a elucidat acest aspect, cel puțin nu l-a supus examinării prin prisma temeiniciei sau netemeiniciei acestuia.

În această ordine de idei, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru Larisa Cotenco decât o îngrădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dar și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod

echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira, de a casa încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira.

Se casează încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Cotenco împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/33 și Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative sectorul Centru cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Larisa Cotenco, reprezentată de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judcătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan